

MARTIN ŠKOPEK, ČLEN PŘEDSTAVENSTVA
A NÁMĚSTEK GENERÁLNÍHO ŘEDITELE
ČESKÉ SPOŘITELNY/
MEMBER OF THE BOARD AND DEPUTY
MANAGING DIRECTOR ČESKÁ SPOŘITELNA

Rok 2004? Kultivovali jsme český bankovní trh! Cultivation of the Czech banking market in 2004

V loňském roce zaznamenala česká společnost další významný milník ve své historii – Česká republika se stala členem Evropské unie. Je symbolické, že právě v loňském roce nastala i v oblasti českého bankovníctví dlouho očekávaná stabilita a české banky se postavily spektrem služeb a jejich kvalitou na roveň svým konkurentům ze zemí Evropské unie.

Pomyslnou tečkou za starým bankovním světem bylo přečíslování pěti milionů účtů České spořitelny loni v dubnu na standardní evropský formát.

Rok 2004 byl i v bankovním sektoru ovlivněn členstvím v EU. To zatím nepřineslo výraznější vliv na **rozdělení trhu**, nezaznamenali jsme ani zásadní vstup nových bankovních domů. Český bankovní trh, to jsou i nadále tři hlavní banky – Česká spořitelna, Československá obchodní banka a Komerční banka, dále GE Money Bank a HVB Bank. Jejich role i role menších hráčů, jako jsou Raiffeisenbank, Citibank či Živnobanka, se však v loňském roce ukázala jako klíčová pro **konkurenci na trhu**. Jsou to právě menší a dravější banky, které nutí velké hráče k vyšším výkonům a flexibilitě. Dobrou ukázkou je velký boom v oblasti spotřebitelského úvěrování rozpoutaný menšími bankami, ale následně tažený velkou trojkou.

Rok 2004 znamenal pro české bankovníctví **rostoucí konkurenci**. Banky jako by si uvědomily, jaká je jejich role ve standardně fungující společnosti – poskytování špičkových služeb klientům. Pochopily, že spektrum služeb již není to, co je do budoucna výrazně odlišné od zbytku trhu, a zaměřily se na zvyšování vlastní **kvality služeb a přátelského přístupu** ke klientům. Toto téma bude klíčové nejen v letošním roce.

Ještě před pár lety **horké novinky**, jako telefonní či internetové bankovníctví nebo kreditní karty, byly v loňském roce už zcela **běžnou součástí života** drtivé většiny klientů bank. Česká republika má štěstí, neboť její obyvatelé dlouhodobě patří ke klientům, kteří vesměs ochotně přijímají moderní vylepšení a alternativní druhy služeb.

České banky mají proti bankám v EU jednu velkou nevýhodu, a tou je **prostředí dlouhodobě nízkých úrokových sazeb**. Podíl úvěrů ke vkladům sice roste, ale stále se pohybuje jen kolem hranice 50 %. Banky v takových podmínkách nemohou dosahovat potřebné výše úrokových výnosů. České banky jsou proto nadále nuceny spoléhat i na výnosy z poplatků. Navíc chování klientů v EU a v ČR se liší; čeští klienti spravují prostřednictvím bank mnohem menší objemy prostředků na to, aby si banky mohly dovolit poplatky odpouštět. Banky tak čelí kritice ze strany spotřebitelských organizací, které už české banky srovnávají 1:1 s Evropskou unií. Tato disproporce přetrvává i v letošním roce. Je zřejmé, že poplatky bank v EU a v ČR se budou postupně sblížovat – tak, jak se bude sblížovat chování klientů a podmínky trhů.

Dalším velkým tématem loňského roku byly obavy z **přílišného zadlužování obyvatelstva**, které zazněly od České národní banky. Tyto obavy lze chápat v situaci, kdy vedle bank působí na trhu i nej-

Last year, Czech society achieved another important milestone in its history – the Czech Republic became a member of the European Union. It is symbolic that, last year as well, the Czech banking industry reached its long-anticipated level of stability and that Czech banks have built up a full range of high-quality services that stand up to their competitors in the European Union.

The finishing touch on the old banking world was the renumbering of five million Česká spořitelna bank accounts in April last year to the standard European format.

The banking sector was also influenced by EU accession in 2004. This, however, has not yet had a substantial impact on **market diversification**. The Czech banking industry was not even notably affected by the entry of new banking syndicates. The three principal banks on the market have remained the same – Česká spořitelna, Československá obchodní banka and Komerční banka, followed by GE Money Bank and HVB Bank.

The role of these banks and smaller banks, such as Raiffeisenbank, Citibank or Živnobanka, nevertheless, have been a key factor in **market competition** last year. In fact, these smaller, more ambitious banks motivate the large banks to perform in a more efficient and flexible manner. A good example is the boom in the area of consumer loans initiated by smaller banks and followed up by the big three.

The Czech banking industry experienced a **rise in competition** in 2004. The banks had begun to understand their role in a standard functioning society – providing quality services to clients. They have realised that their range of services in the future will not significantly differ from the rest of the market and begun focusing on increasing the **quality of services** and their **approach to clients** – and this is not only a key issue for this year.

Products that were **innovative** a few years earlier, such as phone banking, Internet banking or credit cards, have now become an **ordinary part of the lives** of most banking clients. The Czech Republic is fortunate in that clients are generally willing to accept modern improvements and alternative products and services.

Czech banks have one big disadvantage in comparison with banks in the EU: the **long-term low interest rate environment**. Although the ratio of loans to deposits is increasing, it is still in a range of 50%. In such conditions, banks cannot attain the volume of interest earnings they actually need. Banks are, therefore, forced to rely on earnings from bank charges. In addition, the behaviour of clients in the EU differs from that in the Czech Republic; banks do not administer a sufficient amount of client funds that would allow them to eliminate bank charges. Banks, therefore, are faced with criticism from consumer organisations that compare Czech banks on a one-on-one basis to EU banks. This disproportionate relationship continues this year as well. It is clear that bank charges in the EU and the Czech Republic will eventually even out – the same as client behaviour and market conditions.

Another important topic last year was the **excessive indebtedness of Czech consumers** registered by the Czech National Bank. These fears are understandable in a situation where, in addition to banks, there is a wide range of credit companies active on the market. These companies provide

různější úvěrové společnosti. Ty poskytují úvěry za vysoké úrokové sazby prakticky komukoli, bez ohledu na možnosti klientů úvěry splácet a bez odpovědného přehledu o celkových závazcích klienta. Toto je oblast, kde Česká republika za Evropskou unií zaostává jak z hlediska regulace trhu, tak z hlediska osvěty klientů.

Vedle úvěrování však bude hrát stále výraznější roli také **správa aktiv klientů**. V souvislosti s vyšší vzdělaností a zájmem klientů o tuto problematiku dochází k přelévání prostředků z vysoce konzervativních produktů jako jsou termínované vklady do krátkodobých či střednědobých produktů dynamických (cizí měna, akcie, dluhopisy i různé druhy podílových fondů) a do dlouhodobých produktů z oblasti pojištění (životní pojištění penzijní připojištění).

V celkovém součtu lze říci, že český bankovní trh je stabilní, důvěryhodný, životaschopný, vysoce konkurenční a v drtivé většině také zodpovědný ve vztahu ke klientům. Za posledních pět let se podařilo nastavit novou kulturu bankovních služeb a věřím, že sílící konkurence pomůže tuto kulturu dále pěstovat směrem ku prospěchu klientů. ■

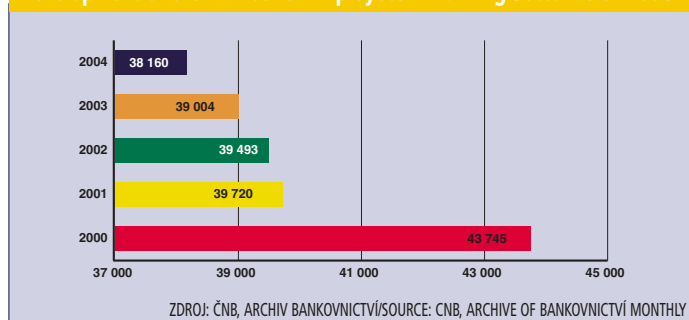
loans with high interest rates to practically anyone without taking into account clients' ability to pay back the loans and without a responsible overview of a client's overall obligations. This is an area in which the Czech Republic is behind Europe from the standpoint of regulation as well as client education.

In addition to lending, **asset management** will also play an important role. In view of the increased knowledge and interest of clients in this area, funds from highly conservative products, such as time deposits, are being transferred to dynamic short-term and medium-term products (foreign currency, shares, bonds and various kinds of mutual funds) and long-term products in the insurance area (life insurance and supplementary pension insurance).

Overall, it can be said that the Czech banking sector is stable, credible, viable, highly competitive, and in almost every case, accountable to its clients. During the past five years, a new culture of banking products has been created, and I believe that strengthening competition will help to further promote this culture for the benefit of clients. ■

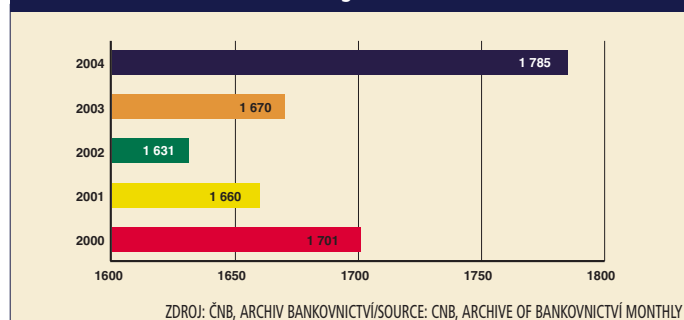
Vývoj počtu pracovníků v bankovním sektoru k 31. 12.

Development of the Number of Employees in Banking Sector as of Dec 31

Počet bankovních míst v bankovním sektoru k 31. 12.

Number of Bank Branches in Banking Sector as of Dec 31

Propočtové ukazatele českého bankovního sektoru

Czech Banking Sector Ratios

	31.12. 2000	31.12. 2001	31.12. 2002	31.12. 2003	31.12. 2004
Zisk z bankovní činnosti k průměrným aktivům v %/Profit from banking activities to average assets in %	3,57	3,77	3,71	3,62	3,96
Čistý zisk k průměrným aktivům v %/Net profit to average assets in %	0,68	0,73	1,24	1,20	1,27
Čistý zisk ke kapitálu (Tier 1) v %/Net profit to capital (Tier 1) in %	13,12	16,64	27,41	23,68	23,56
Výnosnost úvěrů v %/Average interest rate on credits in %	6,33	6,22	4,88	3,91	3,77
Nákladovost vkladů v %/Average interest rate on deposits in %	4,07	3,86	2,80	1,88	1,64
Úrokové rozpětí v %/Interest spread in %	2,25	2,36	2,09	2,03	2,13
Počet pracovníků v bankovním sektoru/Number of employees in the banking sector	43 745	39 720	39 493	39 004	38 160
Na 1 pracovníka připadá v tis. Kč/Per one employee in CZK '000 falls on					
bilanční suma/balance sheet total	50 988	62 285	62 824	64 837	69 081
zisku z bankovní činnosti/profit from banking activities	1 740	2 223	2 313	2 314	2 709
čistého zisku/net profit	329	432	770	770	869
provozních nákladů/operating costs	937	1 186	1 189	1 220	1 279
nákladů na zaměstnance/employee costs	439	571	559	600	644
Počet bankovních míst/Number of banking branches	1 701	1 660	1 631	1 670	1 785

ZDROJ: ČNB, ARCHIV BANKOVNICTVÍ/SOURCE: CNB, ARCHIVE OF BANKOVNICTVÍ MONTHLY

Nejčtenější ekonomický týdeník

Přináší aktuální zprávy z domácí i světové politiky a ekonomiky.
Věnuje se podnikové sféře, financím, bankovníctví, právu, trhům, burzám.

EKONOM